

Upamiętniliśmy ks. Zygmunta Kaczyńskiego

14.5.2026 - | Instytut Pamięci Narodowej

14 maja 2026 roku w kościele pw. Wszystkich Świętych w Warszawie upamiętniliśmy ks. Zygmunta Kaczyńskiego, który zapisał się w historii jako duchowny, redaktor, polityk i więzień komunistyczny. W uroczystości wziął udział zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr Mateusz Szpytma.

Miejsce wydarzenia nie jest przypadkowe. To właśnie z parafią Wszystkich Świętych w Warszawie ks. Kaczyński był związany po powrocie do kraju i tam angażował się w odbudowę życia religijnego oraz materialnego stolicy.

Uroczystości rozpoczęła Msza święta w intencji ks. Zygmunta Kaczyńskiego. Następnie zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma przypomniał postawę duchownego i podkreślił jego zasługi:

- Dzięki temu, że był ministrem w rządzie RP na uchodźstwie przyczynił się do powstawania nie tylko szkół powszechnych, ale także katedr na najważniejszych angielskich uniwersytetach - z Oxfordem na czele. Bardzo się starał, by literatura piękna była dostępna wśród emigrantów. Trwała wojna, walka, potrzebna była broń, potrzebne było wspieranie polskiego podziemia, a on widział przyszłość, widział, że potrzebne jest młode pokolenie - że trzeba je ukształtować przez literaturę piękną, przez polską kulturę, przez naszą historię.

Upamiętnienie księdza Kaczyńskiego sfinansowane przez Instytut Pamięci Narodowej odsłonił zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma oraz dyrektor Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL Adrianna Garnik.

Ostatnim punktem uroczystości był panel dyskusyjny przygotowany przez Biuro Badań Historycznych IPN pt. „Kapłan, redaktor, polityk i więzień komunistyczny. Ks. Zygmunt Kaczyński i jego losy (1894-1953)”. W debacie wzięli udział: prof. Jan Żaryn (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego), prof. Paweł Skibiński (Uniwersytet Warszawski) oraz dr hab. Rafał Łatka, prof. UKSW (Instytut Pamięci Narodowej).

* * *

Ksiądz Zygmunt Kaczyński (1894-1953) był księdzem rzymskokatolickim, prałatem, wybitnym działaczem społecznym, publicystą i politykiem. W II Rzeczypospolitej działał w chrześcijańskich związkach zawodowych, współtworzył Stronnictwo Pracy, dwukrotnie uzyskiwał mandat poselski. Kierował Katolicką Agencją Prasową i „Tygodnikiem Warszawskim”. Podczas II wojny światowej uczestniczył w obronie Warszawy, działał w konspiracji, a następnie na emigracji - jako minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w rządzie Stanisława Mikołajczyka. Po powrocie do kraju w 1945 roku został proboszczem parafii Wszystkich Świętych w Warszawie, gdzie energicznie włączył się w odbudowę życia religijnego i materialnego stolicy. Za swoją działalność publicystyczną i społeczną był prześladowany przez władze komunistyczne. Aresztowany w 1948 i 1949 roku, a w 1951 roku skazany na 10 lat więzienia. Zmarł 13 maja 1953 roku w więzieniu mokotowskim w Warszawie. W 1958 roku został pośmiertnie zrehabilitowany. Jego postać pozostaje symbolem wierności Kościołowi i niepodległej Polsce w czasach totalitaryzmu.

Polecamy materiały IPN:

- Jan Żaryn, *Ksiądz prałat Zygmunt Kaczyński (1894-1953)*

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/242083,Upamietnilismy-ks-Zygmunta-Kaczynskiego.html>